

ПРИРОДНО-АНТРОПОГЕННІ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТСЬКІ РЕСУРСИ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

Безсмертнюк Т.П.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

У статті досліджено природно-антропогенні рекреаційно-туристські ресурси Північно-Західного регіону України. Охарактеризовано природно-заповідний фонд регіону як складову туристських ресурсів. Проаналізовано функціональну та територіальну структури природно-заповідного фонду регіону. Виділено найбільш придатні з точки зору розвитку туризму та рекреації природоохоронні території та об'єкти Північно-Західного регіону. Розглянуто роль та значення природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів для розвитку рекреаційної галузі регіону.

Ключові слова: рекреаційні ресурси, природно-антропогенні рекреаційно-туристські ресурси, природно-заповідний фонд, природоохоронні території та об'єкти, Північно-Західний регіон України.

Постановка проблеми. Визначення туризму як однієї із галузей пріоритетного розвитку багатьох регіонів України робить необхідним дослідження їх природного рекреаційно-туристського потенціалу. Актуальність даного напрямку досліджень полягає у теоретичній та практичній цінності отриманих результатів, на основі яких можна визначити особливості та територіальні відмінності туристичного комплексу країни, виявити характеристики та проблеми спочатку на регіональному рівні для їх подальшої трансформації на національний.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти досліджуваної теми висвітлені у працях вітчизняних і зарубіжних вчених. Теоретичні аспекти ресурсної та ресурсно-рекреаційної проблематики обґрунтовано у працях М.В. Багрова, Л.О. Багрової, О.О. Бейдика, І.О. Горленко, М.П. Крачила, М.С. Мироненка, О.О. Мінца, Л.І. Мухіної, В.С. Преображенського, Л.Г. Руденка, В.П. Руденка, М.М. Сваткова, І.Т. Твердохлебова. Рекреаційні ресурси є важливою складовою частиною рекреаційного потенціалу. П. Масляк вважає, що «рекреаційні ресурси – це об'єкти, явища і процеси природного та антропогенного походження, що використовуються або можуть бути використані для розвитку рекреації і туризму» [12]. О. Бейдик у структурі рекреаційно-туристських ресурсів виділяє природно-антропогенні РТР, до складу яких входять природоохоронні території [1]. Результати досліджень природно-заповідного фонду (ПЗФ) Волинської області висвітлено у працях Ю.М. Грищенка, Ф.В. Зузука, Л.О. Коцун, І.Я. Мисковець, О.В. Міщенко, Я.О. Мольчака, В.І. Павлова, Т.С. Павловської, Н.А. Тарасюк, В.О. Фесюка, М.В. Химина, Л.М. Черчик та ін. [2; 8; 10; 12], Рівненської – Т.Л. Андрієнко, Г.М. Антонової, Ю.М. Грищенка, М.М. Гуйдаша, П.Д. Колодича, І.М. Коротуна, Л.К. Коротун, А.І. Меремінського, О.І. Токара, А.Ю. Якимчук тощо [13; 9; 14].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Північно-Західний регіон України, включаючи територію Волинської та Рівненської областей, володіє багатим природно-ресурсним потенціалом, що поряд із яскравими регіональними особливостями створюють всі передумови для розвитку вітчизняного та міжнародного туризму. Водночас посиленої уваги вимагають такі питання, як комплексні дослідження рекреаційно-туристських ресурсів (РТР)

регіону, їх суспільно-географічна оцінка та засади раціонального використання.

Мета статті. Метою статті є дослідження природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів Північно-Західного регіону України. Для досягнення цілей мети були поставлені наступні завдання: охарактеризувати природно-заповідний фонд регіону, проаналізувати його структуру; виділити найбільш придатні з точки зору розвитку туризму та рекреації природоохоронні території та об'єкти Північно-Західного регіону; розглянути роль та значення природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів для розвитку рекреаційної галузі регіону.

Виклад основного матеріалу. Північно-Західний регіон охоплює рівнинні простори Поліської низовини та Волинської височини. Помірно континентальний клімат з достатнім, а в деяких районах надмірним зволоженням зумовили формування на рівнинах природних комплексів мішаних лісів з дерново-підзолистими, іноді заболоченими ґрунтами. Північно-Західний регіон має значні природні рекреаційні ресурси. Досліджуваний регіон є одним із найбагатших на водні та лісові ресурси. Тут густа річкова мережа, багато озер і боліт, великі запаси підземних вод, зосереджені значні масиви лісів Полісся. Особливе місце належить досить унікальним та важливим природно-заповідним територіям та об'єктам різного категоріального рівня та статусу.

До ПЗФ України належать як природні території та об'єкти – природні заповідники, біосферні заповідники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища, так і штучно створені об'єкти – ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва [6].

Перераховані вище категорії ПЗФ і становлять основу природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів – геосистем, до складу яких входять як природні, так і антропогенні об'єкти, що використовуються в туристсько-рекреаційному господарстві. Методика дослідження природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів полягає в застосуванні ряду програм для обробки відповідної статистичної інформації щодо забезпеченості одиниць адміністративно-територіального поділу України об'єктами природно-заповідного фонду [1]. У зв'язку з вищевикладеним доцільно дослідити

природно-антропогенні РТР досліджуваної території на основі комплексної характеристики природно-заповідного фонду Північно-Західного регіону України, розглянувши його просторово-функціональну структуру.

На території Північно-Західного регіону створена та існує мережа природно-заповідного фонду, до якої станом на 01.01.2014 року віднесено 694 території та об'єкти загальною площею 416,3 тис. га, в тому числі 53 об'єкти загальнодержавного значення площею 197,6 тис. га і 641 об'єкт місцевого значення площею 218,7 тис. га (табл. 1).

Природно-заповідний фонд Північно-Західного регіону України представлений практично усіма категоріями заповідних територій, за винятком біосферних заповідників. Найбільшу частку у структурі природно-заповідного фонду регіону за кількістю об'єктів займають заказники та пам'ятки природи. Найменшою кількістю об'єктів у Північно-Західному регіоні представлені такі категорії ПЗФ як дендрологічні парки, зоологічні парки та ботанічні сади – по одному. Водночас найбільшу площу в структурі природно-заповідного фонду регіону займають заказники, національні природні парки, регіональні ландшафтні парки та природні заповідники (табл. 2).

Щодо адміністративних районів Північно-Західного регіону, то на території Волинської області найвищий відсоток заповідності спостерігається на території Шацького – 66,5%, Ківерцівського – 39,0% та Любешівського (30,7%) районів. У Луцькому, Горохівському та Рожищенському районах відсоток заповідності є найнижчим. Щодо кількості об'єктів та територій природно-заповідного фонду серед адміністративних районів області, то найбільшу мають Маневийський (54), Ківерцівський (53) та Камінь-Каширський (43) райони. Найменша кількість об'єктів і територій ПЗФ характерна для Рожищенського (11), Горохівського (10) та Іваничівського (3) районів [5].

На теренах Рівненської області найвищий відсоток заповідності спостерігається на території Здолбунівського – 40,7%, Зарічненського – 25,2% та Дубровицького (15%) районів. У Млинівському, Корецькому та Демидівському районах відсоток заповідності є найнижчим. Щодо кількості об'єктів та територій природно-заповідного фонду серед адміністративних районів області, то найбільшу мають Здолбунівський (35), Рокитнівський (29) та Костопільський (29) райони. Найменша кількість об'єктів і територій ПЗФ характерна для Острозького (12), Демидівського та Корецького (по 5) районів [7].

Таблиця 1

Розподіл територій та об'єктів ПЗФ Північно-Західного регіону за їх статусом станом на 01.01.2014 року

Природно-заповідні території та об'єкти	Волинська область		Рівненська область		Всього	
	Кількість	Площа, тис. га	Кількість	Площа, тис. га	Кількість	Площа, тис. га
Загальнодержавного значення	26	132,7	27	64,9	53	197,6
Місцевого значення	358	102,1	283	116,6	641	218,7
Разом	384	234,8	310	181,5	694	416,3

Джерело: розроблено автором за даними [5; 4]

Таблиця 2

Розподіл територій та об'єктів ПЗФ Північно-Західного регіону за їх категоріями та типами станом на 01.01.2014 року

Категорії об'єктів ПЗФ	Волинська область		Рівненська область		Всього	
	К-кість	Площа, га	К-кість	Площа, га	К-кість	Площа, га
Природні заповідники	1	2975,70	1	42289	2	45264,7
Національні природні парки	3	121767,84	1	5448,3	4	127216,14
Регіональні ландшафтні парки	-	-	3	58708	3	58708
Заказники, всього:	220	97730,75	125	70607,3	345	168338,05
у т.ч. ландшафтні	36	20529,80	11	3106,2	47	23636
лісові	37	5215,9	17	2252,8	54	7468,7
ботанічні	32	2634,10	46	44673	78	47307,1
загальнозоологічні	34	40872,05	7	7137	41	48009,05
орнітологічні	15	3586,1	9	1556,3	24	5142,4
іхтіологічні	1	46,0	2	3255	3	3301
гідрологічні	60	24595,60	13	5746	73	30341,6
загальногеологічні	1	90,10	-	-	1	90,10
ентомологічні	-	-	16	344	16	344
геологічні	-	-	4	2460	4	2460
Пам'ятки природи, всього	125	585,41	67	814,62	192	1400,03
у т.ч. комплексні	1	30,00	14	205,5	15	235,5
ботанічні	97	295,91	35	464,02	132	759,93
зоологічні	7	45,00	1	13	8	58
гідрологічні	18	206,54	15	129,3	33	335,84
геологічні	-	-	2	2,8	2	2,8
Дендрологічні парки	-	-	1	29,5	1	29,5
Зоологічні парки	-	-	1	11,6	1	11,6
Заповідні урочища	24	14518,60	97	3454,9	121	17973,5
Ботанічні сади	1	10,00	-	-	1	10,00
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	10	107,73	14	167	24	274,73
Разом	384	234803,64	310	181530,22	694	416333,86

Джерело: розроблено автором за даними [5; 4]

Всі об'єкти ПЗФ, за винятком заповідників, є складовими рекреаційного потенціалу території. На території природних заповідників забороняється будь-яка господарська та інша діяльність, що суперечить цільовому призначенню заповідника, в тому числі влаштування місць відпочинку населення та туризм [6]. Природні заповідники не входять до рекреаційної сфери, але являють собою цікаві пізнавальні об'єкти.

На території регіону функціонує два природних заповідника – Черемський на території Маневицького району Волинської області та Поліський в межах Володимирецького, Дубровицького, Рокитнівського та Сарненського районів Рівненської області. Водночас природні заповідники, здійснюючи еколого-освітню роботу, займають особливе місце в екотуристській еколого-освітній діяльності. На їх території створюються музеї природи, деякі з них мають «інформаційно-екологічні візит-центри», екологічні стежки, оглядові майданчики, спеціальні ділянки з колекціями видів рослин, що зростають на заповідній території, ділянки з вольерами для диких тварин. Відвідати природний заповідник можна тільки у супроводі співробітника установи [3].

Основу природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів будь-якого регіону становлять національні природні парки та регіональні ландшафтні парки – природоохоронні установи рекреаційного значення. Одним із ключових завдань функціонування даних категорій ПЗФ являється створення умов для організованого та ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних природних комплексів та об'єктів. На території національних природних парків і регіональних ландшафтних парків з урахуванням природоохоронної, оздоровчої, наукової, рекреаційної, історико-культурної та інших цінностей природних комплексів та об'єктів, їх особливостей встановлюється режим щодо їх охорони, відтворення та використання згідно з функціональним зонуванням [6]. На території досліджуваного регіону знаходяться сім природоохоронних установ рекреаційного значення: чотири національних природних парки та три регіональних ландшафтних парки (табл. 3).

Серед об'єктів ПЗФ найбільш придатними для рекреаційного використання є національні природні парки. Шацький НПП було створено у 1983 році з метою збереження, відтворення та раціонального використання унікальних природних комплексів Шацького поозер'я, посилення охоро-

ни водно-болотних угідь міжнародного значення, сприяння розвитку міжнародного співробітництва у галузі збереження біологічного та ландшафтної різноманіття. Поєднання численних озер з лісовими масивами, своєрідний поліський колорит, різноманіття рослинних угруповань та їх висока естетична цінність сприяють розвитку рекреації в цьому мальовничому куточку Західного Полісся.

У 2007 році було створено НПП «Прип'ять-Стохід» з метою збереження, відтворення та раціонального використання типових і унікальних природних поліських комплексів, які мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення. Територією парку проходить низка туристичних маршрутів. Особливою популярністю користуються водні маршрути р. Стохід «Чарівний світ Полісся» та р. Прип'ять «Прип'ятські мандри». Перспективним видом туризму, який тільки починає розвиватись на території НПП, є науковий (орнітологічний). Фестиваль з екстремального водного туризму «Поліська регата» щорічно збирає екстремалів випробувати свої сили на трасі змагань та охочих відпочити, помилуватися краєвидами унікальних поліських річок та озера Люб'язь, відчувати атмосферу свята Івана Купала.

На території надзвичайно цінних Ківерцівських лісів ще у 2010 році з метою збереження, відтворення і раціонального використання цінних природних комплексів та історико-культурних об'єктів Волинського Полісся створено НПП «Цуманська Пуца». Проте функціонування установи і досі під загрозою: не створено відповідної адміністрації, не ведеться дослідницька та природоохоронна робота. Парк включає частину одного з найцінніших розлогих лісових масивів Волині. Територія парку та його околиць має багате історичне минуле та цікаву історико-культурну спадщину.

Значним туристичним потенціалом відзначається НПП «Дермансько-Острозький», який займає вузьку частину Малога Полісся, затиснутою між Мізоцьким кряжем та Кременецькою височиною. Національний природний парк «Дермансько-Острозький» створено у 2009 році з метою збереження цінних природних територій та історико-культурних об'єктів, що мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, освітнє, рекреаційне та оздоровче значення. Тут є всі групи ландшафтів – закриті простори з малою оглядовістю, напіввідкриті з середньою оглядовістю і відкриті з великою оглядовістю. Територія національного парку з його лісовими масивами, куполоподібними підняттями серед рівнини,

Таблиця 3

Природоохоронні установи рекреаційного значення Північно-Західного регіону України

№ п/п	Назва об'єкта, категорія	Площа, га	Місцезнаходження об'єкта ПЗФ
1	Шацький національний природний парк	48977,00	Шацький район Волинської області
2	Національний природний парк «Прип'ять-Стохід»	39315,5	Любешівський район Волинської області
3	Ківерцівський національний природний парк «Цуманська пуца»	33475,34	Ківерцівський район Волинської області
4	Національний природний парк «Дермансько-Острозький»	5448,3	Здолбунівський та Острозький райони Рівненської області
5	Регіональний ландшафтний парк «Прип'ять-Стохід»	21600,0	Зарічненський район Рівненської області
6	Регіональний ландшафтний парк «Дермансько-Мостівський»	19837,0	Здолбунівський район Рівненської області
7	Регіональний ландшафтний парк «Надслучанський»	17271,0	Березнівський район Рівненської області

Джерело: розроблено автором за даними [7] та матеріалами Державного управління екології та природних ресурсів у Волинській області

оригінальними болотами, значною кількістю рідкісних рослин має великі перспективи для розвитку туризму, зокрема екологічного, зеленого та краєзнавчого. На території парку знаходиться велика кількість водних об'єктів, які можуть використовуватися в цілях рекреації (любительська рибалка, пляжний відпочинок). Територія розташування парку цікава не лише з природничої точки зору, це також своєрідний історико-культурний регіон. Довкола розташовані такі визначні пам'ятки, як Острог – місто-фортеця, родове гніздо князів Острозьких, монастир, заснований ними ж у Межиричі, руїни замку у Новомалині, селище Дермань, де народився відомий поет, публіцист, громадсько-політичний діяч Улас Самчук. На території розташування парку збереглися археологічні пам'ятки трипільської, городоцько-здовбицької, тишнецько-комарівської культур, залишки поселень доби бронзи та заліза.

Три регіональні ландшафтні парки регіону, розташовані на території Рівненської області, також перспективні для розвитку туристсько-рекреаційної діяльності. РЛП «Прип'ять-Стохід» представляє один з найбільш унікальних природних комплексів як в Україні, так і у Східній Європі, з особливо привабливими озерами з піщаними берегами та річками Прип'ять і Стохід, які, зливаючись, нагадують дельту Дунаю. Створення РЛП «Дермансько-Мостівський» дозволило при збереженні традиційного господарювання одночасно розвивати нові види діяльності – рекреацію та туризм, а також сприяти збереженню унікальних типових природних комплексів, історико-культурних пам'яток старовинної Дермані та інших населених пунктів. РЛП «Надслучанський» вирізняється особливою естетичною цінністю. Популярним є такий вид туризму, як сплави на плотах річкою Случ, що дозволяє ближче познайомитись з унікальними краєвидами «Надслучанської Швейцарії» [4].

В рекреаційних цілях пізнавальне значення мають інші природно-заповідні території та об'єкти регіону (заказники, пам'ятки природи, заповідні урочища, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, дендропарк, зоопарк та ботанічний сад). Заказники організовуються з метою збереження і відтворення природних комплексів чи їх окремих компонентів без вилучення земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у їх власників або користувачів. Заказники є осередком розвитку наукового та пізнавального туризму з елементами активного відпочинку. Пам'ятки природи становлять окремі унікальні природні утворення, що мають особливе природоохоронне, наукове, естетичне, пізнавальне і культурне значення, з метою збереження їх у природному стані. До заповідних урочищ відносять лісові, болотні та інші відокремлені цілісні ландшафти, що мають важливе наукове, природоохоронне і естетичне значення. До природоохоронних рекреаційних установ, окрім національних природних парків та регіональних ландшафтних парків, відносять також парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, які становлять визначні та цінні зразки паркового будівництва з метою охорони їх і використання в естетичних, виховних, наукових, природоохоронних та оздоровчих цілях. Дендрологічні

парки, зоологічні парки та ботанічні сади створюються з метою збереження, вивчення, акліматизації, розмноження в спеціальних створених умовах та ефективного господарського використання рідкісних і типових видів місцевої і світової флори, екзотичних та місцевих видів тварин, ведення наукової, навчальної, освітньої та виховної роботи, ефективного наукового, культурного, рекреаційного та іншого використання. Заповідні урочища можуть використовуватися для проведення режимних екскурсій, організації на їх основі міжнародних екологічних конгресів, розширення освітньо-виховної роботи. Заказники і пам'ятки природи в майбутньому можна безпосередньо пристосовувати для розвитку комерційного екотуризму.

Наявні природно-антропогенні рекреаційно-туристські ресурси становлять значний потенціал для розвитку туризму та проведення роботи з екологічної освіти та виховання населення Північно-Західного регіону України. Території та об'єкти природно-заповідного фонду виступають на сьогодні одним із основних ресурсів розвитку туристсько-рекреаційної сфери регіону за рахунок розширення спектру пропонованих послуг та формування унікальних турпродуктів. Створення та облаштування туристичних маршрутів, екологічних стежок, здійснення еколого-просвітницької природоохоронної роботи серед туристів сприяють розширенню туристично-рекреаційних послуг. Перспективним напрямом залучення природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів є використання їх у рекреаційно-екскурсійних цілях за умови дотримання природоохоронної складової.

Розвиток туристсько-рекреаційної діяльності на основі природно-антропогенних рекреаційно-туристських ресурсів регіону сприятиме вирішенню наступних завдань: вдосконалення туристичного іміджу регіону, залучення туристів, створення нових робочих місць, екологічне виховання, розвиток інфраструктури (готелі, заклади харчування) та сфери послуг (транспорт і зв'язок, реалізація сувенірної продукції) тощо.

Організація екологічного туризму як однієї із ефективних форм організації використання природно-антропогенних РТР в регіоні дозволить розширити спектр послуг, що можуть надавати власники «зелених» садів відпочиваючим, тому велику зацікавленість з їх боку викликає створення та організація нових національних природних парків.

Висновки і пропозиції. Природно-антропогенні рекреаційно-туристські ресурси Північно-Західного регіону України досить різноманітні та володіють необхідними кількісними та якісними параметрами для залучення у сферу туристсько-рекреаційного використання. Основними територіями здійснення рекреаційної діяльності в межах ПЗФ регіону виступають національні природні парки та регіональні ландшафтні парки. Розвиток туризму та рекреації у межах природоохоронних територій регіону має високе соціально-економічне значення. Природно-антропогенні рекреаційно-туристські ресурси регіону потребують подальшого вивчення та конструктивно-географічних досліджень з метою їх раціонального використання.

Список літератури:

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування / Бейдик О. О. – К.: Видавничий центр КНУ ім. Т. Г. Шевченка, 2001. – 395 с.
2. Грищенко Ю. М. Екологічні мережі Волині / Ю. М. Грищенко, М. С. Яковишина // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2007. – № 11, ч. 2: Шацький нац. прир. парк: регіон. аспекти, шляхи та напрями розвитку. – С. 104-108.
3. Дмитрук О. Ю., Дмитрук С. В. Екотуризм: Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2009. – 358 с.
4. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Рівненській області у 2013 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ecorivne.gov.ua/tmp/dopovid_2013.pdf
5. Екологічний паспорт Волинської області за даними на 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua/protection/protection1/volynska>
6. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-12>
7. Заповідні об'єкти Рівненщини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecorivne.gov.ua/reserve/>
8. Ковальчук І. П. Природно-заповідний фонд басейну р. Стохід: сучасний стан, картографічна модель, шляхи оптимізації функціонування / Т. С. Павловська, Д. В. Савчук // Часопис картографії: Зб. наук. праць. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. – Вип. 3. – С. 82-91.
9. Коротун І. М., Коротун Л. К. Географія Рівненської області: природа, населення, господарство, екологія. Навч. підручник. – Рівне, 1996. – 380 с.
10. Коцун Л. О. Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва Волинського Полісся / Коцун Л. О., Коцун Б. Б. // Наук. вісн. Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. – № 11 (Ч. II). – С. 162-166.
11. Масляк П. О. Рекреаційна географія: навч. посіб. / П. О. Масляк. – К.: Вид-во «Знання», 2008. – 343 с.
12. Мольчак Я. О. Оцінка рекреаційної сприятливості об'єктів природно-заповідного фонду Волинської області / Я. О. Мольчак, В. О. Фесюк, І. Я. Мисковець [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eko-kremen.mvkk.pl.ua/sborn2004_02_01.shtml
13. Природно-заповідний фонд Рівненської області / Держ. упр. охорони навколиш. природ. середовища в Рівнен. обл.; Рівнен. центр маркетингових дослідж., [автор й упоряд.: Г. М. Антонова та ін.; наук. ред. Ю. М. Грищенко; передм.: П. Д. Колодич, Ю. М. Грищенко, Г. М. Микитин; фотоіл.: Б. М. Берташ]. – Рівне: Волин. обереги, 2008. – 216 с.: іл.
14. Токар О. І. Території та об'єкти природно-заповідного фонду в системі ресурсів рекреації і туризму Рівненської області / О. І. Токар // Збереження та відтворення біорізноманіття природно-заповідних територій: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 10-річчю Рівнен. природ. заповідника (м. Сарни, 11-13 черв. 2009 р.) / Рівнен. природ. заповідник; редкол.: М. Д. Будз, Н. О. Волошинова, Ю. М. Грищенко та ін. – Рівне: Рівнен. друк. 2009. – 936 с.

Безсмертнюк Т.П.

Восточноевропейский национальный университет имени Леси Украинки

ПРИРОДНО-АНТРОПОГЕННЫЕ РЕКРЕАЦИОННО-ТУРИСТСКИЕ РЕСУРСЫ СЕВЕРО-ЗАПАДНОГО РЕГИОНА УКРАИНЫ

Аннотация

В статье исследованы природно-антропогенные рекреационно-туристские ресурсы Северо-Западного региона Украины. Охарактеризован природно-заповедный фонд региона как составляющая туристских ресурсов. Проанализированы функциональная и территориальная структуры природно-заповедного фонда региона. Выделены наиболее подходящие с точки зрения развития туризма и рекреации природоохранные территории и объекты Северо-Западного региона. Рассмотрены роль и значение природно-антропогенных рекреационно-туристских ресурсов для развития рекреационной отрасли региона.

Ключевые слова: рекреационные ресурсы, природно-антропогенные рекреационно-туристские ресурсы, природно-заповедный фонд, природоохранные территории и объекты, Северо-Западный регион Украины.

Bezsmertniuk T.P.

Lesya Ukrainka Eastern European National University

NATURE AND ANTHROPOGENIC RECREATION AND TOURIST RESOURCES OF NORTH-WESTERN REGION OF UKRAINE

Summary

In the article the nature and anthropogenic recreation and tourist resources of the North-Western region of Ukraine are researched. The nature reserve fund of the region as a component of tourist resources is described. It is analyzed functional and territorial structure of nature reserve fund of the region. The most suitable in terms of development of tourism and recreation protected areas and objects of North-Western region are highlighted. The role and importance of nature and anthropogenic recreation and tourist resources for development of recreation industry in the region are considered.

Keywords: recreation resources, nature and anthropogenic recreation and tourist resources, nature reserve fund, natural protected areas and objects, North-Western region of Ukraine.